GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 2.

W ŚRODĘ DNIA 6 STYCZNIA 1802.

Z Końskich d. 1. Stycznia.

Dnia 24 Grudnia o godzinie czwartey po południu po ośmiodniowey chorobie zakonczyła swe życie Ewa z Mecińskich Małachowska Woiewodzina Sieradzka. Ta Pani od dziecienstwa ſwego włożona w życie pobożne dochowała go do zgonu umieraiąc po Chrześciansku opatrzona wſzystkiemi Sakramentami. Surowa na siebie, była łagodną i pobłażaiącą drugim. Pobożność iey, i dobrowolne umartwienia ciała, nie zachmurzyły twarzy patrzących wstrętem przywar, i przykrych dziwactw pobożnych. Jle powierzchowność okazywała słodyczy, łagodności i wesołego umysłu, tyle serce iey zaięte było pełnieniem nayściśleyſzym ustaw Chrześciańskich. Dobra żona; dobra matka, i dobra Pani. Oddawſzy maiatek swóy dzieciom, zwrociła czynność życia do tego, aby była wzorem życia Chrześciańskiego, ozdobą posiedzeń, słodyczą familii, Matką sierot, i ubogich. Utraciła z nią familia słodycz życia domowego, Przyiaciele korzyść związków przyiaźni, domownicy nayłagodnieyſzą Panią, sieroty i ubodzy dobroczynną matkę. Niemaſz nikogo z obywatelów miasta i gromad wieyskich, któryby ze łzami nieuczuł iey straty. Duſza iey święta polecona iest westchnieniom pobożnym.

Z Wiednia d. 30 Grudnia.

D. 26 w dzień S. Szczepana Cesarz Jmć i Cesarzowa Jmć znaydowali się wraz z Arcy Xżętami Antoniem, Janem, Ranierem i Ludwikiem w gali w kościele katedralnym S. Szczepana na nabożeństwie o godzinie 11 zrana. Procz dworu znaydowali się tamże Magistrat i szkoła głowna.

J. C. K. M. raczył hrabię Antoniego Sztaray C. K. aktualnego podkomorzego, kommodora orderu Maryi Tereſsy i kawalera Maltańskiego, jenerała artyleryi, właściciela pieſzego regimentu węgierskiego i kommenderuiącego jenerała wewnątrz Austryi, na dowod ſwego naywyżſzego ukontentowania z 42 letniey wierney i gorliwey służby, tudzież w 18 kampaniach okazaney dzielności, godnością C. K. taynego kosyliarza nay-

łaskawiey zaszczycić. — Podobnież raczył J. C. K. M. odesłanego niedawno na spoczynek, adiunkta protokołu nadworney rady woyskowey Józefa Waisenheim, w nadgrodę iego 54 letniey wierney i gorliwey służby wielkim medalem złotem z takimże łańcuszkiem nayłaskawiey udarować, którym wczoray w przytomności całey kancelaryi woyskowey przez konsyliarza woiennego i dyrektora kancelaryi P. de Lang, z stosowną do tego czynu przemową, uroczyście przyozdobiony został.

Do opisu zasłużonego ś. p. feldmarszałka, S. państwa rzymskiego hrabi Lasy, (umieszczonego dawniey w naszey gazecie,) należy ieszcze przydadź następuiący list ś. p. Cesarza Jmć Józefa II. w roku 1790 d. 19 Lutego w francuzkim ięzyku pisany:

" Kochany Feldmarszałku Lasy! Drząca ręka nie pozwala mi te kilka wierszow własną napisać ręką; muszę więc użyć obcey, bo widzę zbliżaiący się szypkiem krokiem moment, który nas na zawsze rozłączy. Bardzo bym był niewdzięczny, gdybym świat ten opuścił bez oświadczenia Ci, Szacowny Przyiacielu, uczuciow wdzięczności, które Ci z rożnych względów iestem winien, i które całemu światu miałem ukontentowanie obiawić. Mówię tedy otwarcie, ieżeli mam w świecie iakie znaczenie, winieńem to WPanu: Tyś mię ukształcił, oświecił i nauczył znać ludzi, nadto całe woysko winno Ci swe urządzenie, sławę i powagę. Nie zawodne Twe rady w wszystkich okazyach, osobistę przywiązanie do mnie, którego czy wielkie czy drobne zdarzenia nigdy nadwerężyć niepotrafiły, wszystko to okazuie, Kochany Feldmarszałku, iż nie iestem w stanie wyrazić Ci dostatecznie moiey wdzięczności. Widziałem Cię wylewaiącego łzy nademną, a łzy wielkiego męża i mędrca są naypiękneiyszą dla mnie pochwałą. Przyymiy więc za to, ściskaiąc Cię serdecznie, moie ostatnie pożegnanie. Jeżeli czego załuię na świecie, to małey liczby przyiacioł, pomiędzy którymi Ty pierwszym iesteś, że opuścić ich musze. Przypominay mnie sobie, iako szczerego przyiaciela i przychylnego sobie. „

Podp. Józef.

Z Węgier odbieramy smutną wiadomość, że d. 2 t. m. miasto i twierdza Erlawa doświadczyła nieszczęścia, iż wielka cześć iey fortyfikacyi obaliła się. Z powodu ciągłego przez 8 dni deszczu znaczne pokazały się w murze rysy, a w dniu wyżey wspomnionym o godzinie 3 po południu w czasie mocney ulewy obalił się mur, przez co przyległe do fortyfikacyi domy znacznie ucierpiały; dwa domy zupełnie obalone, a inne dwa mocno uszkodzone zostały; reszcie przyległych domow to samo grozi niebezpieczeństwo. Dziesięć osób, które pomimo rozkazu zwierzchności nie opuściły swych domow przywalone zostały gruzami.

Z Włoch odbieramy wiadomość, że Papież miasto Pesaro, które w czasie woyny naywięcey ucierpiało, aż do ostatniego Kwietnia 1802 od wszelkich podatkow uwolnił. — W czasie obiecia godności papiezkiey przez Piusa VII. wybity został w Rzymie medal, zawieraiacy z iedney strony obraz Oyca S. z drugiey kościoł S. Piotra z wschodzącym nad nim słońcem z napisem: " Sol refulget. "

List z Padwy wyraza: " Nieustannie obiecuia nam urządzenie, my iednak ieczemy pod okropnym nierządem. Podatki woienne pomnażaia się codziennie:

nakazano wielkie furaże słomy i siana, 12,000 łożek; wiele klasztorów przemieniono na koszary: to wszystko nie zgadza się z pięknemi słowami o pokoiu, któremi brzmią wszystkie papiery publiczne. — Rozgłoszono pomiędzy ludem mniemane przepowiedzenie pewnego Swiętego weneckiego w śrzodku przeszłego wieku, " iż upadnie i powstanie nazad Rzplta w epoce właśnie przypadaiącey na czas teraźnieyszy. Te rożne pogłoski wskazuią stan mniemania publicznego i powszechną chęć odmiany.,,

Z Brynu d 30. Grudnia.

Potwierdza się, że Pasman Oglu po przywróceniu spokoyności w Egipcie myśli się z Portą poiednać: odebrana iednak wątpliwa odpowiedź, (z którey mu domyślać się należy, że za otwarciem się wiosny wszystkie woyska tureckie użyte przeciw niemu będą) nabawiła go wielką niespokoynością. — Listy z Zemlina donoszą, że na nowo, zebrany korpus znaczny woysk tureckich przez Nissę ku Belgradowi ciągnie.

Znayduie się teraz w Wiedniu dwie znaczne osoby, które swoiemi talentami bawią tey stolicy publiczność. Pierwszy Vandeville Francuz, daie nie wielkie sztuki teatralne reprezentuiąc sam ieden wszystkie wchodzące do tych sztuk osoby, z odmianą głosów, dyalektów, sukien i t. d. aż do zadziwienia. Daie on częstokroć po dwie reprezentacye na dzień, każąc sobie za każdą po 400 zł. pol. płacić. — Druga iest sławna improwisatorka włoska Bandettino, która na każdą podaną sobie materyą z kopyta wiersze pisze, ale nie mniey dobrze iak Vandeville każe sobie płacić.

Z Amiens d 13 Grudnia.

D. 9 t. m. ambassadorowie angielski i francuzki wymienili swoie pełnomocnictwa: d. 10 ob. Schimmelpennik ambassador batawski miał z Jozefem Bonapartem długą konferencyą. Negocyacye szybkim posuwaią się krokiem.

Miasto nasze iest teraz mieyscem wielu uroczystości. Lord Cornwallis dawał ucztę z taką okazałością, iakiey tu ieszcze nigdy nie widziano.

Sekretarz legacyi hiszpańskiey iuż tu przybył. Hrabia del Campo d'Alarge co moment iest spodziewany.

Z Londynu d 18. Grudnia.

Z Irlandyi nieprzyiemną odbieramy wiadomość, że na flocie naszey w zatoce Bantry stoiacey, pokazał się duch buntu, i wielu maytków opierało się płynąć do Indyow zachodnich. Wiadomość ta nadeszła do Londynu z d. 13 na 14 w nocy, i zaraz tayna rada zgromadziła się. Nazaiutrz P. Addington udał się do Breatwood do lorda St. Vincent dla naradzenia się z nim w tey mierze, iakoteż admirał Trowbridgt, i P. Napean od admiralicyi. We wtorek zebrała się taiemna rada, i trwała przez 3 godziny, na którey śrzodki iak nayśpiesznieysze obmyślono. Natychmiast 6 liniowych okrętów z Torbay odebrało przez sztafetę rozkaz udadź się do flotty w Bantry, i spodziewamy się, że ten bunt w swoim zawiązku przyduszony zostanie. — Ieden z londyńskich dzienników utrzymuie, że ten bunt na flocie w Bantry iest tylko częścią nieukontentowania, które na całey kanałowey flocie panuie. Wszyscy ludzie na niey są mocno nieukontentowani, że tak długi czas na prożno przed Brestem krążyli, gdy inne angielskie woienne okręty bogate poczyniły zdobycze. Duch ten niespokoyności był przyczyną przyśpieszenia pokoiu, rząd zaś niespokoynych maytków częścią do Indyow zachodnich, częścią do

zatoki Bantry odesłał; tych zaś, o których spokoyności można było bydź nay-bardziey zapewnionym, do Torbay. — Wielu herſztów iuż przywieziono na fregacie Amethyst do Portsmut, gdzie na nich sąd złożony będzie. Sześć liniowych okrętów, z których się flotta w Bantry składa, dla tego zdarzenia ieſzcze do Indyów zachodnich nieodpłynęła.

Znany dom Hope miał żądać od rządu batawskiego pozwolenia powrotu do Amszterdamu, aby tam na nowo handel założył. Odpowiedź rządu batawskiego nie przeciwi się temu, aby tylko dom Hope, gdy cały maiątek z kraiu wyprowadził, zaległe od niego podatki, iakie w ostatnich 2 latach ustanowiono, zapłacił. Te wynoſzą 30 od 100.

Dnia wczorayſzego sławny Sidney Smith otrzymał od miasta Londynu prawo obywatelstwa, i koſztowny pałaſz. Sendyk mieyski miał do niego następuiącą mówę w Guildhall:

" Sidneiu Smith! Z ukontentowaniem przynoſzę Ci w imieniu lorda prezydenta i magistratu londyńskiego dzięki za twoią dzielną i ſzczęśliwą obronę Akry przeciw uporczywym ſzturmom woysk francuzkich pod dowodźtwem Bonapartego. Nim Ci dalſze dowody wdzięczności za twoie męztwo lud londyński okaże, przyimiy ten oręż, który ci mam szczęście oddadź. (Tu Sidney odbieraiąc pałaſz do ust go przycisnął.) Niechcę ia tu rozſzerzać się z pochwałami nad twemi czyny, które były przedmiotem wielu ust naywymownieyſzych po naſzych schadzkach; ale nie mogę tego przewieśdź na sobie, abym niemiał oświadczyć moiey radości z wzrostu chwały narodu moiego, który winniśmy męztwu dowodzcy garſztki walecznych Brytanów, gdyś oparł się mężowi, którego bez obawy Alexandrem dni naſzych zwać można, co otoczony był mnostwem zdobywców, dotąd za niezwyciężonych mianych. Przez twoie światłe czyny udaremniłeś zapędy nieprzyiaciela przeciw naſzym w Indyach osadom, zasłoniłeś od upadku potęgę otomańską w Azyi, ocaliłeś tron Turecki w Europie, i usłałeś drogę do pokoiu; którego długiey trwałości dla ſzczęścia ludów świata, i ustalenia przyiaźni pomiędzy dwoma narodami życzyć należy. Każdemu przyiacielowi oyczyzny nie może bydź nie miło, że twoie męztwo w tey części świata zaiaśniało, gdzie niegdyś waleczny Anglow monarcha cudow bohaterstwa dokazował, tak, iż sławny nasz dzieiopis na wspomnienie tych dzieł niewiernych wykrzyknął: " Dzieieli czy romans piſzę? " O gdyby tem pisarz był świadkiem czynow twoich, które Akrę ocaliły czyliżby wątpliwość iego nie zniknęła czyby nieprzyznał, że męztwo Sidneia nie mniey było nadzwyczayne, iak owo, którem Rychard lwiego serca w swym czasie świat zdumiewał. „

Ta mowa z poklaskami przyięta była, na którą Smith w naygrzeczniey-ſzych wyrazach odpowiedział. Potem złożył zwyczayną przysięgę, a przypasawſzy ſzacowny podarunek do boku, wpośrzód okrzyków ludu do domu powrócił.

Mówią, że W. Kanclerz odroczenie parlamentu odłożył do poniedziałku w nadziei, że w tym czasie ieſzcze otrzyma depeſze od lorda Cornvallis, z których dowiedzieć się będzie można, iak długo czekać mamy zawarcia ostatecznego pokoiu. Ma on spoczynek parlamentowy do tego czasu rozciągnąć, pókiby za powtórnym iego zwołaniem

traktat ostateczny nie mógł mu bydź pod roztrząśnienie podany. — Okoliczności te wzbudzaią nadzieię prędkiego zawarcia ostatecznego pokoiu, i sądzimy, że rząd francuzki tem bardziey śpieſzyć się będzie, im większa go przynagla potrzeba wysłać iako nayprędzey do St. Domingo flottę, a która nie wprzód odpłynąć będzie mogła, aż po zawarciu pokoiu, rząd naſz bowiem, pomimo wſzelkich przełożeń konsula, niechce na to przed pokoiem zezwolić. Anglia także musi sobie życzyć iak nayprędſzego pokoiu, dla otwarcia poddanym brytańskim handlu z Francyą.

P. Pitt poiechał do Cambridge, którego iest reprezentantem. Dziennik urzędowy the Times zapewnia, że ſzkoła główna kambrydzka ma na celu wyzwolenia katolików irlandzkich, i że chce tego dokazać, ażeby katolicy mogli bydź w ministeryum i tayney królewskiey radzie umieſzczeni.

We środę były w St. James otwarte pokoie, i następuiace osoby dyplomatyczne miały audyencyą: Ob. Otto, iako pełnomocny minister Rzepltey francuzkiey oddał Królowi Jmć listy zaufalne. P. Anker z Kopenhagi i jenerał Waltersdorf, byli przedstawieni przez ministra duńskiego. P. Ford sędzia policyyny w Westminster był od Króla Jmć pasowanym na rycerza, i przypuſzczony do ucałowania ręki.

We czwartek były pokoie otwarte u Królowy Jeymci, która tu dla tego umyślnie z Windsor z królewnami przybyła. Pani Otto nie była przedstawiona Królowy, gdyż dla słabego zdrowia nie może ieſzcze z pokoiu wychodzić. Ob. Otto, był gustownie ubrany, stróy iego składał się z purpurowo axamitnego fraku i spodni, i bogato szytey kamizelki: przyiechał w powozie o 2ch siedzeniach żółto lakierowanym: na drzwiczkach były iego cyfry, ale bez herbu. Publiczność litery L. (Ludwik) W. (Wilhelm) Otto, wzięła za Leitnant Jenerał Otto. Służący obywatela Otto, mieli niebieską liberyą złotem haftowaną, i narodowe kokardy. Król przyiął ob. Otto z wſzelkiemi dystynkcyami.

Listy z Hollandyi donoſzą, że na tamteyſzych brzegach do 100 okrętów rozbiło się, a dnia iednego nawałność 80 trupów wyrzuciła na ląd. — Naſza flotta zachodnio-indyyska 200 do 300 żagli licząca, która dotąd w Dunach dla przeciwnych wiatrów zatrzymywała się, nakoniec d. 14 t. m. pod żagle wyſzła. — W Portsmuth z 5 fregat ludzi oddalono, z zapłaceniem żołdu.

Małżonka lorda Nelson w czasie ostatniey audyencyi znaydowała się na pokoiach, tudzież PP. Sidney Smith, Greffier Fagel i Windham.

Dzienniki naſze zapewniaia, że w przeſzłym roku wywieziono z Anglii towarów za 34 mill. f. ſzt. (1360 mill. z.p.) przywieziono zaś za 28 mill. f. ſzterl. (1120 mill. zł. pol.)

Baron Seccondat wnuk wielkiego Montesquieu, który od lat 10 w Anglii bawił, został teraz wymazany z listy emigrantów. Ob. Lasite dotychczasowy sekretarz legacyi francuzkiey w Bernie, iedzie w tymże urzędzie do Madrytu.

Z Irlandyi donoſza, że tam wſzystkich za opinią uwięzionych, wypuſzczono na wolność.

Mówią, że pokóy ostateczny między Francyą i Anglią iuż iest zupełnie ułożony, tylko ze strony ieſzcze Hiſzpanii nieiakie zachodzą trudności, gdyż ta

za wyspę S. Tróycy, St. Domingo i Luizyanę żadnych wynadgrodzeń nie otrzyma.

Z Plimut pod d. 15 t. m. donoszą, że tam nadzwyczayny goniec z Londynu z depeszami do admirała Pasley o godzinie 5 zrana przybył, które natychmiast na szybkim kutrze do Gibraltaru wysłano. Mówią, że ociąganie się Hiszpanii do przystąpienia do pokoiu były przyczyną wysłania tych depeszów.

Xżę Kondeusz naiął na 5 lat dom wieyski w Wanstead. Lord Withworth przybył wczoray do Londynu, a dzisiay znaydował się na schadzce gabinetowey u lorda Hawkesbury.

Jedno małe zdarzenie ożywiło nadzieię długiego pokoiu. Niedawno iednemu wysokiemu urzędnikowi przedstawiono dowcipną machinę woienną. "Przyiacielu! rzekł do wynalazcy, spodziewam się, że pokóy przynaymniey lat 50 potrwa, a WPan nie wyglądasz żebyś tak długo żył, radzę ci zatem abyś twoią machinę iako nieużyteczną schował. „

Z Neapolu d. 28. Listopada.

Król Jmć dozwoliwszy rożnym osobom oddalić się z kraiu; gdy atoli niektóre z pomiędzy nich niechciały zapłacić kontrybucyi włożoney na tych którzy za granice wyieżdzaią, trybunał wydał zatem wyrok, iż wszyscy poddani Króla Jmć nie przytomni w kraiu powinni się w przeciagu dni 40 rachuiąc od dnia wyiazdu zagranice, stawić, w przeciwnym razie dobra ich podpadną sekwestrowi, dla zapłacenia skarbowi kontrybucyi włożoney na wyieżdzaiących z kraiu.

Od kilku dni okropne na morzu panuią burze, które nieprzeliczone porobiły szkody; wiele statków ładownych towarami, bezdenność morska pochłonęła: inne przymuszone były powrzucać towary w morze dla ocalenia siebie. Jednakowoż 27 statków naładowanych żywnością szczęśliwie dostało się do naszego portu.

Z Rzymu d. 5 Grudnia.

Pozawczoray rozpoczeły sie nauki w wielkim Kollegium; nauczyciel wymowy miał stosowna do tey okoliczności mówe.

Od kilku dni przeszło przez nasze miasto kilka oddziałow iazdy francuzkiey w powrocie z kraiu neapolitańskiego.

Dowiaduiemy się z Civittavechia że tam straszliwey doświadczono burzy, która znacznie fortyfikacye uszkodziła. Podobnież dowiaduiemy się z Turacina iż wiele statków znaczna poniosło szkodę; między niemi ieden maiący ładunek 800 miar zboża na rachunek pewnego domu w Rzymie nawałnośc pochłoneła, i z wielką trudnością ludzi z niego wyratowano.

Z Florency d. 7. Grudnia.

Obywatel Pareto minister nadzwyczayny Rzpltey Liguryyskiey przy naszym Monarsze pozawczoray przybył do tey stolicy w towarzystwie obywatela Figari sekretarza legacyi i swego prywatnego sekretarza, stanął w domu zaiezdnym pod czarnym orłem, gdzie dotąd mieszka Xżna Menzikoff i hrabia Razumowski. Tegoż dnia przybyło tu wiele godnych osób, a między innemi P. Becker konsyliarz stanu Imperatora Jmć rossyyskiego, i jeneralny konsul rossyyski w *Sycylii*; Xżę Spinelli, Xżę Doria d'Angri, hrabia Cesarei i lord Edward z swoią żoną.

Z Medyolanu d. 1 Grudnia.

Jenerał kommenderuiący Murat wyiechał stąd na d. 2 b. m. do Lionu; przed

swoim wyiazdem napisał do wydziału rządowego list następuiący:

"Odebrałem Obywatele Rządcy, list wasz w którym mi donosicie, żeście przeznaczyli summę 6,404,020 liwrow na wydatki tegoroczne. Mam sobie za ukontentowanie wyrazić wam, iż zupełnie iestem zaspokoiony usiłowaniem z iakim staraliście się zadosyć uczynić żądaniom moim, które potrzeby woyska przymuszały mnie uczynić. Uprzedzam was iż za dni kilka wyieżdzam do Lionu. Minister związkow zagranicznych doniosł mi, że pierwszy konsul znaydować się tam będzie; chwali on rownie iak wszyscy mądrzy ludzie szczęśliwą myśl, od was przedsięwziętą zwołania konsulty zagranicę, aby tym sposobem przeszkodzić i oddalić wpływ ducha partyi do konstytucyi nowego rządu cisalpińskiego. Myśl ta iest dowodem gorliwości, którą ożywieni iesteście dla zagruntowania pomyślności waszey oyczyzny. Naybardziey zaś zaszczeca was i w oczach potomności zdobić nieprzestanie, gdy wasi współobywatele zapomnią co ucierpieli, i liczne ofiary których od nich domagać się musieliście w trudnych okolicznościach waszego rządu. Wspominać sobie nieprzestaną w pośrzód pomyślności, która dla waszey Rzpltey iest przygotowana, żeście byli sprawcami konsulty Liońskiey. „ Mam honor pozdrowić was, podp. Murat.

Z Paryża d. 15 Grudnia.

Rozgłaszano tu od kilku dni, że niechętni pewne proiekta ułożyli, za których odkryciem wielu jenerałów i kilku członków rady stanu miano aresztować. Lecz te wszystkie pogłoski znowu ucichły, a o rozsądni ludzie zmyślonemi ie bydź uznali.

Odwleczenie wyiazdu pierwszego konsula do Lionu, iako i podwyższenie ceny żywności, były, iak się zdaie tych pogłosek przyczyną. Tym czasem ieszcze nie wszyscy deputowani przybyli do Lionu, a wielu zapewnia, że pierwszy konsul nieuda się tam osobiście, lecz tylko konsula Lebrun na swoie mieysce wyśle. Z resztą panuie tu teraz spokoyność i porządek, a rząd nayusilniey zatrudnia się utrzymaniem tego szczęśliwego stanu. Jenerał Moreau odwiedza często pierwszego konsula. Jenerał Augereau mieszka w swoiey wsi Le Brin, a jenerał Lasnes poiechał wraz z swoią małżonką do swoich dóbr w Gaskonii. Jenerał Massena bawi się ciągle w swoim pięknem domu Ruelle. Jenerał Brune nieopuszcza żadnego posiedzenia rady stanu, a jenerał Bernadotte zupełnie podług swoiego upodobania żyie.

Zaczynaią wątpić, ażeby Lucyan Bonaparte miał zostać konsulem Rzepltey cisalpińskiey, zwłaszcza, że on kazał sobie na przedmieściu S. Germana dom wspaniale wyporządzać.

Eskadra z woyskiem naszem wypływaiąc z Flesyngi, ma się na pewney wysokości morskiey z flottą bresteńską złączyć, która pod jenerałem Latouche Treville do St Domingo odpływa. Do fregat francuzkich w Flesyndze przyłącza się wiele woiennych hollenderskich okrętów z woyskiem francuzkiem, a nad tą połączoną z Flesyngi eskadrą wice admirał Hartsinck kommende obeymie. — Flotte bresteńską tylko przeciwne ieszcze wiatry w porcie zatrzymuią. Jenerał Leclerc zaraz po przybyciu do St. Domingo obeymie urząd jeneralnego rządcy, i ma tę wyspę na wzór Gwadalupy urządzić.

Dyrektór tuteyszego niemieckiego

teatru wyiechał. Reſzta aktorów ieſzcze do nieiakiego czasu ſwoiem koſztem reprezentacye daią.

Słychać, że Ludwik Bonaparte zaślubi sobie pannę Beauharnois pasierbicę pierwſzego konsula, a brat panny Beauharnois siostrzenicę ministra Talleyrand. Wdowa Basterreche siostrzenica konsula Cambaceres ma bydź przeznaczona dla Lucyana Bonaparte. Ludwik Bonaparte z ſwoią przyſzłą małżonką będzie mieszkał w pawillionie Flory, a konsul Lebrun przeniesie się stamtąd do pałacu Luxemburg; syn iego żeni się z córką ministra Barbé Marbois.

Dowóz żywności do Paryża wodą dla niezmiernego wylewu Sekwany przerwany był dotąd, i to było przyczyną, że pomimo wſzelkich rozkazów rządowych, chleb iest ieſzcze niezmiernie drogi.

W Amiens teraz nie będzie zawierany traktat handlowy z Anglią. Prefekt rueński oświadczył ministrowi wewnętrznemu ſwoią obawę, ażeby przez zawarcie traktatu handlowego, fabryki francuzkie, które się nieco wzniosły na nowo nie upadły. Minister na to odpowiedział, że fabryki francuzkie są głównym przedmiotem troskliwości rządu, że ieſzcze teraz nie myśli zawierać traktatu handlowego z Anglią, ani wprzód do tego przystąpi, póki nie będą zasięgnione potrzebne wiadomości do zapobieżenia upadkowi kraiowych fabryk.

Król Hiſzpański na przełożenie Xcia Pokoiu ogłosił przebaczenie dla wſzystkich, wyiąwſzy herſztów, rozruchu w Walencyi, a nawet sąd do karania winowayców ustanowiony, został zniesiony.

W dziennikach tuteyſzych czytamy, co następuie: W roku 1790 znaydowało się na wyspie St. Domingo 793 plantacyów cukrowych, 3117 kawianych, 3160 indygowych, 786 bawełnianych, oprócz wielu innych ustanowień. W r. 1787 wysłano do tey wyspy 470 okrętów, na których znaydowało się 11,220 osób. Wartość wywiezionych stamtąd towarów wynosiła 114 mill. fran. (171 mill. zło. pol.) Nakoniec liczono tam 524,000 mieſzkańców, z których było 30,000 białych, 14,000 mulatów, a 480,000 czarnych ludzi.

Kardynał Spina, który tu przez długi czas w charakterze pełnomocnika francuzkiego bawił, wyiechał iuż do Rzymu. Mówią niektórzy, że uskutecznienie konkordaty wiele trudności znalazło, że rząd chce ią teraz uchylić, i że intereſsa kościelne w inny sposób urządzone zostaną.

W czasie wylania Rodanu przypłynęła w okolice Marsylii kolebka z dziecięciem, które nic wcale nie było uſzkodzone, i pod czas tey niebezpieczney podróży spokoynie cackiem się bawiło. Jeszcze nie wiedzą o iego rodzicach.

Wynadgrodzenia Xcia Würtemberskiego oprócz elektorskiey godności, i przyrzeczonych mu traktatem taynym d. 7 Sierpnia 1796 duchownych posiadłości, rozciągnąć się ieſzcze maią na opactwa Marchthal, Nehresheim, i Rotenmünster. Xiążę chce do ſwych pretensyy summę pieniężną dopłacić.

Głoszą niektórzy, że Hiſzpania, Francya i Anglia zgodziły się dadź Xiążętom familii dawniey we Francyi panuiącey prowincyą Luizyanę w północney Ameryce, aby pomienieni Xiążęta tam nowe państwo założyli.

DODATEK

DO Nru. 2.

GAZETY KRAKOWSKIEY.

We Srzodę Dnia 6. Stycznia 1802

Opis Salamanki.

Z okazyi cofnienia się iednego oddziału woysk francuzkich przeciw Portugalii działaiących, z Ciudad-Rodrigo do Salamanki i bawienia się tam iego, odebraliśmy niektóre wiadomości o tym sławnym od dawna hiszpańskim mieście i iego akademii, które iako dodatek do nowey geografii udzielamy.

" Miasto to zbudowane na wzgorkach, z pierwszego weyrzenia nie pokazuie nic ciekawego procz pięknego mostu, który Rzymianie na rzece Tormes wystawili, maiacy 25 arkad, i wspaniałego rynku, którego wszelako pusta rozległość i iednostayność nudzi oko. W miesiącu Czerwcu widzieć na nim można przez trzy dni krwawą walkę dzikich wołow. Przepyszny kościoł katedralny iest sławny z wielkich organów, które są arcydziełem. Na arkadach, które ten kościoł otaczaią, widzieć się daią portrety Królow hiszpańskich i sławnych w tym królestwie mężow. Galerya ta byłaby interessuiącą, gdyby obok portretów znakomitych mężów, iako to Cida i Gonsalva z Korduby, nie znaydowały się portrety ludzi, którzy imię swoie w nowym świecie splamili, iak n. p. Pizara. — Akademia Salamanki, która początkowo w Polencia 1209 roku założona była, a w 30 lat potem tam przeniesiona została, tak wielkiey nabyła w Hiszpanii sławy pod nazwiskiem Salamanckiey, że iey początku zapomniano. Z dawney atoli iey sławy niektóre się tylko pamiątki pozostały, iako to wspaniałe pomniki, i wielu uczniow, z których niektórzy znakomite teraz urzędy kościelne i świeckie piastuią. Akademia ta ma 61 kątedr professorskich, 4000 uczniów, kolegium trzech iezyków hebrayskiego, greckiego i łacińskiego, tudzież dawne kolegium jezuickie, tak obszerne, że w roku 1761 pomieściło w sobie 6000 Francuzów, idących przeciw Portugalii. Wiele tam znayduie się młodzieży naypierwszych domow hiszpańskich; biblioteka akademicka liczy wiele Xiążek francuzkich. Jest tam także teatr obszerny, wsposobie dawnym zbudowany, ale tylko na nim hiszpańskie sztuki grywaią. „

Nowe odkrycia i wynalazki.

Jenerał Reynier posłał instytutowi narodowemu suknią egipską i kawałki materyy, znalezione podczas kopania w Sakara. Zabytek ten starożytności okazuie iak daleko kwitnęły sztuki u tego ludu. W liście swoim do prezyden-

ta wyraża, iż wypadki woyny pozbawiły go wielu ciekawych rzeczy zebranych w Egipcie; wszelako oczekuie iefzcze niektórych, i te nie omiefzka dostawić instytutowi. Przydał, iż udzieli mu także fwoich uwag. które zebrał i teraz układa, nad różnemi klafsami miefzkańców Egiptu, ich obyczaiami, polerze &c.

Jenerał Menou opufzczaiąc Alexandryą potrafił uchować i do Francyi przywieść różne zbiory, które członki instytutu i kommifsya kunfztów w Egipcie zgromadziły. Same tylko pomniki publiczne pozostały się w ręku Anglików. Ten jenerał przywiózł z sobą Zybettę, (zwierz dziki podobny do kota), która z 3 posłanych mu od Króla Darfuru w podarunku, (kraiu o 100 mil od Kairu leżącego), została przy życiu i dobrze się chowa. Darował ón ią dla muzeum historyi naturalney, które wfzelkich użyło śrzodków, aby ią bezpiecznie sprowadzić do Paryża. Ponieważ teraz zruciła wełnę, potrzebuie więc dla siebie umiarkowanego ciepła. Wiadomo, iż Zybetta wydaie pizmo. W kraiowym ięzyku nazywa się: " Zebett. „

Sposób miewania co rocznie pięknych fruktów.

Jeden gospodarz francuzki uczynił następiące doświadczenie, które mu się przedziwnie udało: Na około dobrych drzew fruktowych potrzeba wybrać ziemię na 12 stóp rozległości, a na iedne stopę lub na 9 albo 10 calów głęboko, w pomiar głębokości korzeni. Na mieysce wybraney ziemi potrzeba nasypać świeżey dobrey ziemi, która od roku leżała odłogiem. To potrzeba zrobić w Październiku, a naydaley w Listopadzie; drzewo wyda wiele i pięknych fruktów.

Gospodarz w Weimarze, nazwiskiem Funk, uczynił ważne odkrycie w rolnictwie. Zapomocą chemii zrobił pewny gatunek nawozu, którego beczka drezdeńska pożytecznieysza iest, niżeli fura naylepfzego bydlęcego nawozu. Robienie tego nawozu iest bardzo proste i mało kofztuiące.

Niektóre gatunki wierzb wydaią kwiat podobny do wełny. Wielu gospodarzy przemyślali nad użyciem iego. Ob. Vidaillan, członek rolniczego towarzystwa w departamencie Gers, okazał przez kilkokrotne doświadczenia, że ta kwiatowa wełna daie się na pół z bawełną wybornie prząść, tylko trzeba nici lepiey skręcać. Zda się także zmięfzana z siercią króliczą do robienia kapelufzów.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 5. Stycznia 1802.

Korzec Pszenicy .	zł. pol.	24	do	28.
— Zyta . .	— —	19	—	20.
— Jęczmienia .	— —	19	—	21.
— Owsa . .	— —	12	—	13.
— Grochu . .	— —	20	—	24.
— Kaszy iaglaney .	— —	—	—	30.

W Wiedniu od d. 21. *do d.* 26. *Grudnia* 1801.

Meca wynosząca 15 naszych garcy:

— Pszenicy	zł. pol.	14 . . 6. g.	do	23 .	. g.
Zyta . .	— —	10 . .	— —	15 .	. 6.
Jęczmienia	— —	8 . 18.	— —	11 .	. .
Owsa . .	— —	6 . 18.	— —	8 .	. 12.

W Ołumuncu od d. 19. *do d.* 24. *Grudnia*

Meca Pszenicy	zł. po.	19 . 18 g.	do	23 . .	. g.
— Zyta . .	— —	11 .	— —	— 13 .	.
Jęczmienia	— —	— .	— —	— 12 .	.
Owsa . .	— —	. .	— —	6	. 6.
Prosa , .	— —	. .	— —	16 .	. .

DONIESIENIA.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey oznaymuią ninieyszym Edyktem wfzystkim i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, iż na żądanie

adwokata Reynbergera kuratora maſs bank. w Warszawskich na rzecz maſsy Kabryta dla zaspokoienia summy 577 czer. zł. i wydatków prawnych 104 zł. pol. 25½ gr. nowy termin licytacyi części w dobrach Roguszyno stare i Leśniki w cyrkule Siedleckim leżących, w trzech częściach do sukceſsorow niegdy Mateusza Roguskiego należących (wyiąwszy czwartą część do Ludwika Roguskiego należącą) po upadłym na dniu 27 Października r. b. dla niedostatku ochotę kupienia maiących wyznaczonym terminie, na dzień 29 Stycznia roku przyszłego 1802 o godzinie 9 zrana ustanowionym został, które to części w trzech częściach sukceſsorow niegdy Mateusza Roguskiego tyczących się, podług uskutecznioney w tey mierze detaxacyi, która od każdego maiącego chęć kupienia w sądowey registraturze lub też przy licytacyi przeyrzana bydź może za summę 1940 zł. pol. 18¾ gr. ocenione na rzeczonym terminie 29 Stycznia Stycznia 1802 roku tylko więcey daiącemu a to za gotową zapłatą wypuſzczone będą, pod warunkami, aby na samym licytacyi terminie czwarta część ceny szacunkowey, reszta zaś w 14 dniach do tuteyszego sądowego depozytu złożona była, i ieżeliby inni kredytorowie ieszcze na tych częściach iakie zabezpieczone pretensye mieli, aby kupuiący też stosownie do raty ofiarowaney summy na się; przyiąć był obowiązanym, zostawuiąc iednakowoż wolno każdemu z kredytorow z przyszłym dziedzicem co do summ na tych dobrach hypothekowanych porozumieć się dla czego też więc wszyscy na tych częściach bespieczeństwo swoie maiący kredytorowie na tenże termin nieoczekuiąc osobnego wezwania, przywołuią się, gdyż ci, którzyby się na ustanowionym pierwszym terminie, lub na innym poźnieyszym nie stawili i z swemi pretensyami nie zgłosili, ani na przeciw kupuiącemu ani nabywcy tychże, ani też do samych części prawa więcey nie maia, lecz swego zaspokoienia albo z ceny z przedaży albo z innego dłużnika maiątku poszukiwać muszą.

Wydzga.
Purtscher
Friedenthal.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Lubelskich Gallicyi zachodniey. Dan w Lublinie d. 9 Grudnia 1801.

Sahaneck.

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey, oznaymuią tym Edyktem Urodzoney Maryannie z Mostowskich Przezdzieckicy matce i opiekunce małoletnich swych synow Kazimierza i Konstantego Przezdzieckich, że Urodzona Tereſsa Sienkiewiczowa matka, tudziesz Maryanna z Sienkiewiczow Krynska, i Tereſsa Karolina Sienkiewiczowna Panna, Corki, u sądow tych w sprawie, względem sekwestracyi dobr Miłosna i Janowek w summie 15,339 zł pol. 24½ gr. c. s. c. żałobę na nią podała, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszała się.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie ona zostaie, lub czyli w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się iey patrona tuteyszego Reynbergiera z iey szkodą i iey kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proceſs ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się, i ukonczony zostanie, ona przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: na dzień 30 Stycznia 1802 sama się stawiła, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłała albo nakoniec innego patrona obrała, tego sądom tym wymieniła, podług przepisu tych środkow prawa używała, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzi, gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą podług opisu C. K. praw, samaby sobie przypisać była winna.

Dan w Lublinie dnia 28 Października 1801.

Wydżga.
Purtscher.
Friedenthal.

Z C. K. Sądu Szlacheckiego Lubelskiego Galicyi Zachod:

Sahaneck.

Ces Krol. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panom Kaietanowi i Wincentemu Szaniawskim i Zofii Grabinski: iż Pan Franciszek Dunin Suligostowski u sądow tych, o zapłacenie summy 1820 zł. pol. 20 gro z karą i kosztem prawnym żałobę na nich podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś Sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżał wani zostaią, lub czy w cale w C. K. państwach dziedzicznych znayduią się, onymże adwokata tuteyszego Ignacego Spyteckiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z którym proceſs ten stosownie do przepis w ustawy sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; oni przeto Edyktem niniéyszym tym końcem upominaią się: ażeby dnia 23 Stycznia 1802 roku sami stanęli, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tuteyszym wymienili, i podług przepisu tych środkow prawa używali, które do swey obrony za nayskutecznieysze osadzą, gdyż w przeciwnym razie wszelka niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samiby sobie podług opiewu C. K. praw, przypisać winni byli.

Jozef de Nikorowicz.
Jan Morak.
Karol de Reinheim.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi zachodniey.
W Krakowie dnia 2 Grudnia 1801.
Weinmann.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, oznaymuie tym Edyktem Panu Pawłowi Rozmaniemu, że P. Antoni Kłosowski u Magistratu tuteyszego, o zapłacenie summy czer: zł: 150 z kosztem prawnym i zaległey prowizyi, żałobę na niego podał, i o pomoc Sądu ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś Magistrat tuteyszy, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znayduie się, onemuż adwokata prowincyonalnego Pana Niemetza z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowił, z którym proceſs ten stosownie do przepisu, ustawy sądowey rozpocznie się i ukończony będzie on przeto Edyktem niniéyszym tym końcem upomina się: ażeby dnia 18 Marca 1802 roku sam stanął, albo ieżeli ma iakowe prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego Magistratowi tuteyszemu wymienił, podług przepisu tych środkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie wszelką niedogodność z zaniedbania, wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien. Dan w Krakowie dnia 10. Grudnia 1801.

Gellinek.
M. Wohlmann.
Lichocki,

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Hohn.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey niniéyszym ogłoszeniem do wiadomości publiczney podaią: że dobra Sokolniki suche do maſsy kredalney nieprzytomnego JP. Jana Dunina należące, w cyrkule Konieckim położone, po trzeci raz publiczney, na dniu 30 Stycznia roku 1802 odprawiać się maiącey licytacyi w summie szacunkowey 32010 zł. ryń. poddane będą. Życzący sobie tego kupna dnia wyż wspomnionego o godzinie 9 z rana stawić się maią, którym wolno iest oszacowania protokoł i kondycye sprzedaży w tuteyszey registraturze przeczytać.

W Krakowie dnia 28 Października 1801.

Józef de Nikorowicz.
Karol de Reinheim.
Chrastiański.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodn.
Jozef Elsner.